

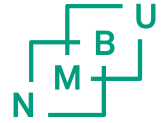
ECN 120

Skattefinansiert pensjon vs. privat sparing til pensjon

Innhold

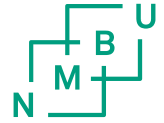
- Bakgrunn for skattefinansiert pensjon
- Hvordan fungerer de to finansieringsmåtene?
- Tidsprofil i sparinga
- Faktorer som påvirker hvor mye som spares og velferden

Bakgrunn: skattefinansiert pensjon

- Skattefinansiert pensjon
 - Pålagt sparing sikrer alle en minimumspensjon
 - Empirisk grunnlag: ikke alle klarer å spare nok til pensjon
- Norge
 - Bredt politisk forlik → Folketrygda (1967): sterke islag av rettighetsbasert pensjon
 - Finansiering: ekstra inntektsskatt + arbeidsgiveravgift (← totalt: arbeidsrelatert)
 - Fordelingsaspekt: også de med låg inntekt (og dermed låg sparing) mottar pensjon

Finansiering av pensjon

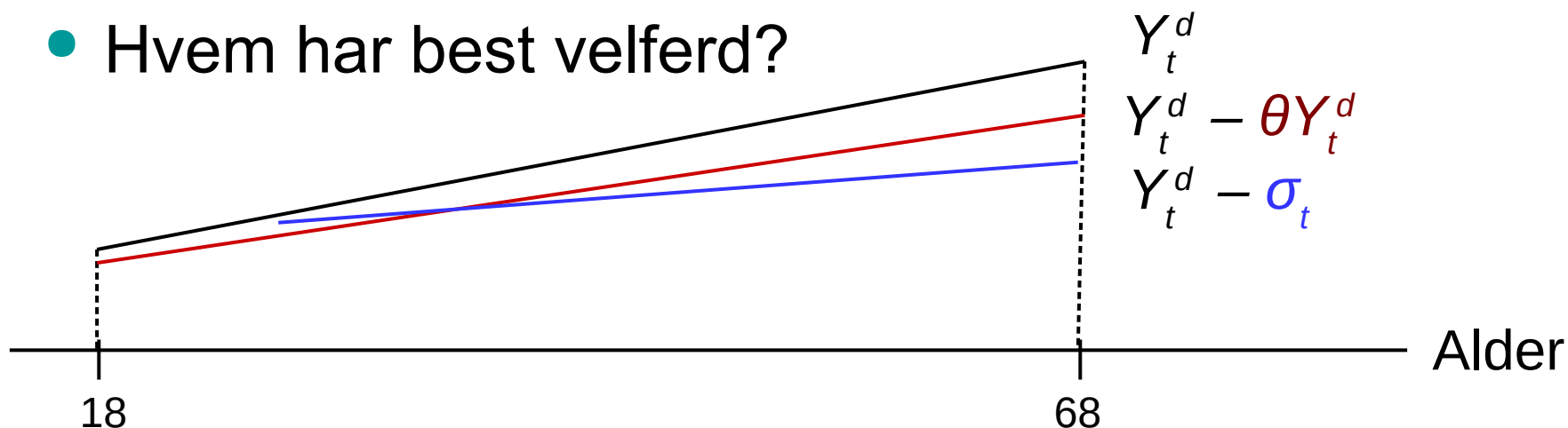

- Skattefinansiert pensjon – funksjonsmåte
 - Ekstra inntektskatt, θY , finansierer pensjon
 - ◆ disponibel inntekt $Y^{dP} = Y - T - \theta Y < Y - T = Y^d$
- Uten skattefinansiert pensjon:
 - lik forventet pensjon \rightarrow kapitalverdi priv spar σ_t
= kapitalverdi θY_t (eks. skatt 50 år: 18-67 år)
$$\sum_{t=1}^{50} (1+r)^t \sigma_t = \sum_{t=1}^{50} (1+r)^t \theta Y_t$$
- Sentrale spørsmål
 - tidsprofilen i sparinga lik?
 - meir/mindre til pensjon via priv. eller skatt

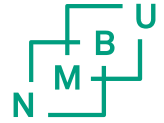
Tidsprofilen for sparing

- Velferd = konsum: $U(C_t) \leftarrow$ andel Y^d
 - lik inntektsbane med reallønnsvekst etter vanlig skatt $Y_t^d = Y_t - T_t$
 - skattefinansiert = prosent-trekk: $Y_t^d - \theta y_t$
 - privat sparing = variabelt trekk: $Y_t^d - \sigma_t$

- Hvem har best velferd?

Hvilken ordning gir mest velferd?

- Forutsetninger:
 - lik avkastning privat og offentlig fondsforv.
 - ytelsesbasert pensjon (ikke full rettighetsbasert pensjon ← født før 1952)
 - samme inntektsløp
- Skattefinansiert pensjon
 - “staten pålegger” høyere sparing enn eget valg?
 - livsløpsprofil: pålagt sparing ved låg inntekt?
 - inntektsavhengig: høy inntekt → betaler noe for de som ikke har pensjonsgivende inntekt (i en velferdsstat vil det gå over generelle skatter)?

... mest velferd?

- Kun privat sparing for pensjon
 - livsløpsprofil: starter å spare når man er eldre → høyere kontantinnbetaling (for å nå samme kapitalverdi)?
 - kjipt å være blakk før man dør (normalt veit man ikke når det skjer)?
 - restbeløp (ubrukt oppspart pensjon) arves av neste generasjon?
 - inntektsavhengig: de med låg inntekt må spare sjøl (men utjamningsargumentet er gyldig også her)?